

Profiel van kwalificatiedossier:

Verzorgende IG

Crebonr. 23187

» **Kraamzorg (KZ) (Crebonr. 25491)**

Versie

Gewijzigd 2016

Geldig vanaf

01-08-2016

Opleidingsdomein

Zorg en welzijn (Crebonr. 79140)

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2015

Inhoudsopgave

Leeswijzer	4
Overzicht van het kwalificatiedossier	5
Basisdeel	7
1. Beroepsspecifieke onderdelen	7
B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier	7
B1-K1-W1: Ondersteunt bij het voeren van de regie bij wonen en huishouden	9
B1-K1-W2: Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied	9
B1-K1-W3: Stelt (mede) het zorgplan op	10
B1-K1-W4: Biedt persoonlijke verzorging	10
B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit	11
B1-K1-W6: Begeleidt een zorgvrager	12
B1-K1-W7: Geeft voorlichting, advies en instructie	13
B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties	13
B1-K1-W9: Stemt de zorgverlening af met alle betrokkenen	14
B1-K1-W10: Evalueert en legt de zorgverlening vast	14
B1-K2: Werken aan kwaliteit en deskundigheid	16
B1-K2-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid	16
B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg	17
B1-K2-W3: Werkt aan bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg	17
B1-K2-W4: Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers	17
2. Generieke onderdelen	19
Profieldeel	20
P4: Kraamzorg (KZ)	20
P4-K1: Bieden van zorg en ondersteuning in de Kraamzorg	20
P4-K1-W1: Verleent vervroegde partusondersteuning en assisteert bij partus	21
P4-K1-W2: Biedt zorg aan moeder en kind	22
P4-K1-W3: Geeft informatie en voorlichting gericht op het omgaan met de nieuwe gezinssituatie	22

Leeswijzer

Het kwalificatiedossier voor het middelbaar beroepsonderwijs geeft weer wat de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen aan het einde van de mbo-opleiding.

Opbouw dossier

Dit kwalificatiedossier bevat de kwalificatie-eisen voor één of meerdere mbo-beroepen en bestaat uit:

1. Het **basisdeel** (B), dat gevormd wordt door:
  - a. De beroepsspecifieke onderdelen. Dit betreft gemeenschappelijke kerntaken en werkprocessen voor het gehele kwalificatie - dossier.
  - b. De generieke onderdelen. De generieke onderdelen zijn door de landelijke overheid geformuleerd. Het betreft de onderdelen:
Nederlandse taal;
rekenen;
loopbaan en burgerschap; en
voor zover het niveau 4 betreft: Engels.
2. Het **profieldeel** (P). Profielen bestaan uit kerntaken (K) en werkprocessen (W) waarop de kwalificaties in dit kwalificatiedossier van elkaar verschillen.

De beroepsopleiding in het mbo is gebaseerd op een kwalificatie en één of meer **keuzedelen** (D). Keuzedelen hebben tot doel om bovenop de kwalificatie een verdieping of verbreding te leveren bij de toerusting voor de arbeidsmarkt of een extra voorbereiding voor een vervolgopleiding. De beschikbare keuzedelen voor dit kwalificatiedossier zijn te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Op deze website staat het overzicht met alle keuzedelen.

Taal en rekenen

De generieke kwalificatie-eisen voor taal en rekenen zijn benoemd in het basisdeel. Als sprake is van beroepsspecifieke taal- en rekeneisen is dit aangegeven in de kolom 'vakken en vaardigheden'. Daarnaast kan in de kolom 'gedrag' een extra verduidelijking aangegeven zijn hoe deze beroepsspecifieke taal- en rekeneisen worden ingezet in een werkproces.

Verantwoordingsinformatie

Aanvullende (verantwoordings-)informatie bij dit kwalificatiedossier is te vinden op <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl>. Deze informatie is geen onderdeel van het kwalificatiedossier.

Overzicht van het kwalificatiedossier

Naam brancheverbijzondering	Mbo-niveau (EQF-niveau)	Beroepsvereisten	Typering van de brancheverbijzondering
P1 Kraamzorg (KZ)	3	Ja	vakopleiding

B1-K1 Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier	B1-K1-W1	Ondersteunt bij het voeren van de regie bij wonen en huishouden
	B1-K1-W2	Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied
	B1-K1-W3	Stelt (mede) het zorgplan op
	B1-K1-W4	Biedt persoonlijke verzorging
	B1-K1-W5	Voert verpleegtechnische handelingen uit
	B1-K1-W6	Begeleidt een zorgvrager
	B1-K1-W7	Geeft voorlichting, advies en instructie
	B1-K1-W8	Reageert op onvoorziene en crisissituaties
	B1-K1-W9	Stemt de zorgverlening af met alle betrokkenen
	B1-K1-W10	Evalueert en legt de zorgverlening vast

B1-K2 Werken aan kwaliteit en deskundigheid	B1-K2-W1	Werkt aan de eigen deskundigheid
	B1-K2-W2	Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg
	B1-K2-W3	Werkt aan bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg
	B1-K2-W4	Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers

Profieldeel

De brancheverbijzonderingen in dit kwalificatiedossier hebben de volgende (specifieke) kerntaken en werkprocessen:

P1 Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT)		
P1-K1 Bieden van zorg en ondersteuning in de VVT	P1-K1-W1	Biedt ondersteuning gericht op zelf- en samenredzaamheid
	P1-K1-W2	Werkt verbindend samen met naastbetrokkenen en andere zorgverleners
	P1-K1-W3	Biedt zorg in de woonsituatie
	P1-K1-W4	Begeleidt een individu of een groep zorgvragers bij dagelijkse activiteiten
P2 Gehandicaptenzorg (GHZ)		
P2-K1 Bieden van zorg en ondersteuning in de GHZ	P2-K1-W1	Ondersteunt en begeleidt bij het ontwikkelen en behouden van vaardigheden
	P2-K1-W2	Communiqueert met en begeleidt de communicatie met doelgroepen in de GHZ

P2 Gehandicaptenzorg (GHZ)		
	P2-K1-W3	Begeleidt individuele zorgvragers in een groep
P3 Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)		
P3-K1 Bieden van zorg en ondersteuning in de GGZ	P3-K1-W1	Communiqueert met zorgvragers gericht op maatschappelijke participatie
	P3-K1-W2	Begeleidt een groep zorgvragers en naastbetrokkenen
P4 Kraamzorg (KZ)		
P4-K1 Bieden van zorg en ondersteuning in de Kraamzorg	P4-K1-W1	Verleent vervroegde partusondersteuning en assisteert bij partus
	P4-K1-W2	Biedt zorg aan moeder en kind
	P4-K1-W3	Geeft informatie en voorlichting gericht op het omgaan met de nieuwe gezinssituatie

Basisdeel

1. Beroepsspecifieke onderdelen

Typering van de beroepengroep

Context

De verzorgende-IG werkt in verschillende branches van de verpleging en verzorging: de verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg, de gehandicaptenzorg, de geestelijke gezondheidszorg en de kraamzorg. De doelgroep waaraan de verzorgende-IG ondersteuning en zorg verleend is zeer divers. De doelgroep bestaat onder andere uit: oudere zorgvragers met beperkte zelfzorg, waaronder psychogeriatrische zorgvragers; chronisch zieken; volwassenen in klinische zorgsettings; revaliderende zorgvragers; zorgvragers met een handicap; zorgvragers met psychiatrische problematiek; barenden, kraamvrouwen en pasgeborenen.

De werkzaamheden hebben per branche een andere focus; de verzorgende-IG kan zorgvragers stimuleren, begeleiden en ondersteunen bij handelingen, maar kan handelingen ook overnemen als de zorgvrager en naastbetrokkenen deze niet zelf kunnen doen. Zij heeft daarbij een adviserende, initiërende en begeleidende rol.

Typerende beroepshouding

De verzorgende-IG stelt zich flexibel op en is alert op verandering in zorgvragen. Zij* is integer en heeft een vraaggerichte, inlevende en sociale houding. De verzorgende-IG is creatief en proactief meedenkend, treedt daadkrachtig op, komt afspraken na en toont initiatief en verantwoordelijkheid. Zij houdt bij haar werkzaamheden rekening met de mogelijkheden, wensen en gewoonten, normen en waarden, seksuele voorkeur, de culturele achtergrond en de levensbeschouwing van de zorgvrager**, naastbetrokkenen*** en collega's. Ze is gericht op het bevorderen van de eigen regie. Ze werkt vraaggericht, efficiënt, methodisch, veilig, kostenbewust, milieubewust, hygiënisch en ergonomisch verantwoord.

De verzorgende-IG heeft een professionele beroepshouding die gebaseerd is op de beroepscode en de visie en richtlijnen van de instelling. Ze bewaakt de privacy van de zorgvrager en naastbetrokkenen, gaat op de juiste wijze om met vertrouwelijke informatie en bewaakt geheimhouding waar nodig. Haar eigen normen en waarden hanteert zij op een professionele manier en zij is zich bewust van het effect van haar eigen handelen en gedrag. Ze toont respect voor de zorgvrager en naastbetrokkenen en bewaakt dat ze zelf ook met respect wordt behandeld.

* Daar waar in de tekst 'zij' staat wordt ook 'hij' bedoeld.

** De term zorgvrager wordt gebruikt voor cliënt, patiënt, zwangere, burende en kraamvrouw.

*** De term naastbetrokkenen wordt gebruikt voor mantelzorgers en vrijwilligers, ouders, verzorgers, familie, vrienden, cliëntsysteem en directe naasten.

Resultaat van de beroepengroep

De persoonlijke zorg en begeleiding van de zorgvrager is afgestemd met de zorgvrager en naastbetrokkenen en is volgens het zorgplan vraaggericht uitgevoerd. De zorgvrager en naastbetrokkenen zijn ondersteund bij het zoveel mogelijk zelf uitvoeren van de taken/werkzaamheden. Daarbij is rekening gehouden met de mogelijkheden, wensen en behoeften van de zorgvrager en naastbetrokkenen. De zelfredzaamheid en/of samenredzaamheid is, indien mogelijk, vergroot.

B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

Complexiteit

De verzorgende-IG beschikt over beroepsgerichte kennis en vaardigheden om op basis van het zorgdossier een zorgvrager vraaggericht passende zorg en ondersteuning te bieden. Zij maakt onder andere gebruik van kennis van de mogelijkheden van de cliënt en naastbetrokkenen en haar kennis van stoornissen, beperkingen, functioneringsproblemen en ziektebeelden en vaardigheden zoals het toepassen van begeleidingsmethodieken. Door de combinatie van kennis en vaardigheden en het gebruiken en combineren van standaardprocedures en -methodes is ze in staat om de persoonlijke zorg en begeleiding zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de mogelijkheden, wensen en behoeften van de zorgvrager en naastbetrokkenen.

De verzorgende-IG werkt in gemiddeld complexe zorgsituaties, veelal voorspelbare, niet levensbedreigende situaties. Zij krijgt ook te maken met levensbedreigende situaties, spanningen, tegengestelde belangen en

B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

veranderingen in de zorgsituatie. In het geval van veranderingen in de situatie van de zorgvrager, handelt de verzorgende-IG volgens procedures en maakt een inschatting van de mogelijke gevolgen en risico's van deze veranderingen en schakelt ze zo nodig een collega of leidinggevende in.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De verzorgende-IG voert haar eigen werkzaamheden zelfstandig uit. Zij biedt zelfstandig of in teamverband vraaggerichte zorg en ondersteuning bij wonen, huishouden en persoonlijke verzorging. Zij onderkent de gezondheidstoestand, het welbevinden en de mogelijkheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen en hanteert crisissituaties. Zij signaleert veranderingen en bespreekt mogelijke aanpassingen van de zorgverlening met collega's, leidinggevende, individuele zorgvrager en naastbetrokkenen. Zij is verantwoordelijk voor het (mede) opstellen, evalueren en bijstellen van het zorgplan. Zij is aansprakelijk voor het bekwaam uitvoeren van verpleegtechnische handelingen, maar werkt bij de uitvoering van haar werkzaamheden onder de regie en eindverantwoordelijkheid van het team. Overstijgt een knelpunt haar deskundigheid dan schakelt zij leidinggevende, (multidisciplinair) team en/of collega's in. In acute of meer complexe situatie kan zij terugvallen op collega's of leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft inzicht in gezondheidsrisico's behorend bij de doelgroep
- heeft kennis van protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- heeft kennis van algemene begrippen van gedragswetenschappen, psychologie, orthopedagogiek, psychiatrie en (toegepaste) sociologie
- heeft kennis van anatomie en fysiologie
- heeft kennis van begeleidingsmethoden zoals belevingsgerichte zorg en PDL
- heeft kennis van de belangrijkste paradigma's in de (geschiedenis van de) gezondheidszorg en de betekenis daarvan voor de beroepsuitoefening
- heeft kennis van farmacologie, multifarmacologie en psychofarmacologie
- heeft kennis van interprofessioneel en interdisciplinair samenwerken
- heeft kennis van pathologie en multipathologie
- heeft kennis van preventie seksueel misbruik en preventie grensoverschrijdend gedrag
- heeft kennis van taken en rollen van andere disciplines in de branche en weet wanneer op wie een beroep gedaan kan worden
- heeft kennis van werkvelden en doelgroepen in relatie tot de beroepsuitoefening
- heeft kennis van ziektebeelden, beperkingen, stoornissen, aandoeningen, comorbiditeit, functioneringsproblemen, behandelingen en bijbehorende gezondheidsrisico's m.b.t. de zorgcategorieën
- heeft kennis van zorgzwaartepakketten
- kan actuele benaderingswijzen toepassen in de omgang met dementerenden
- kan bijdragen aan patiëntveiligheidscultuur, handelt risicobewust, communiceert patiëntveilig en optimaliseert menselijke- en omgevingsfactoren
- kan brandveiligheid en brandpreventie toepassen
- kan de visie op zorg toepassen in haar dagelijkse werkzaamheden
- kan emotionele problemen herkennen, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting
- kan gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van zorgvragers en naastbetrokkenen
- kan gedragspatronen van de meest voorkomende ziektebeelden en beperkingen herkennen
- kan gesprekstechnieken en begeleidingsmethodieken toepassen bij verschillende doelgroepen
- kan handelen volgens de normen voor verantwoorde zorg
- kan kennis van (beroeps)ethiek en ethische vraagstukken toepassen
- kan kennis van communicatiemogelijkheden en -methoden toepassen (verbaal, non-verbaal, pre-verbaal en schriftelijk), passend bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt
- kan kennis van conflicthantering en crisisinterventie toepassen
- kan kennis van de basisprincipes van de vochtbalans toepassen
- kan kennis van de beginselen van financiën en administratie toepassen
- kan kennis van de sociale kaart en maatschappelijke steunsystemen toepassen
- kan kennis van diversiteit en interculturele communicatie toepassen
- kan kennis van EHBO toepassen
- kan kennis van verlies- en rouwverwerking toepassen en steun organiseren en bieden
- kan kennis van vigerende wet- en regelgeving toepassen
- kan kennis van voedings- en dieetleer en voedingsproblematiek toepassen

B1-K1: Bieden van zorg en ondersteuning op basis van het zorgdossier

- kan kennis van vroegsignalering toepassen
- kan klinisch redeneren toepassen
- kan methodisch en systematisch handelen toepassen tijdens de beroepsuitoefening
- kan observatiemethoden en –technieken toepassen om informatie te achterhalen
- kan ondersteuning bieden bij de omgang met sociale media en internet
- kan op de computer werken met zorginformatiesystemen
- kan regulerende methodieken ten aanzien van seksualiteit en intimiteit toepassen
- kan signalen herkennen van sociale problematiek, waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en onderneemt actie volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie
- kan sociaal vaardig optreden in functionele contacten
- kan technologische hulpmiddelen en instrumenten inzetten en gebruiken: e-health en domotica
- kan theorieën over ergonomie en tiltechnieken toepassen

B1-K1-W1: Ondersteunt bij het voeren van de regie bij wonen en huishouden

Omschrijving

De verzorgende-IG ondersteunt de zorgvrager bij het voeren van de regie bij wonen, ze stimuleert of activeert waar nodig. Zij overlegt met de zorgvrager en naastbetrokkenen welke taken/werkzaamheden de zorgvrager zelf doet en welke ondersteuning door anderen wordt gedaan. Indien van toepassing signaleert de verzorgende-IG of de indicatie van de zorgvrager toereikend is en stemt dit af met naastbetrokkenen. Zij zorgt ervoor dat de zorgvrager en naastbetrokkenen zoveel mogelijk zelf doen. Zij ondersteunt de zorgvrager bij de organisatie van het huishouden. Ze helpt zo nodig bij het structureren en plannen van de zorg voor wonen en huishouden. Zij sluit hierbij zoveel mogelijk aan bij de levenssfeer en leefpatronen van de zorgvrager.

Resultaat

De verzorgende-IG is ondersteunend bij het voeren van de regie bij wonen en huishouden. De ondersteuning is afgestemd met naastbetrokkenen.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- luistert aandachtig naar de wensen, behoeften en mogelijkheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
  - is er op gericht zoveel mogelijk aan de wensen en verwachtingen van de zorgvrager en naastbetrokkenen te voldoen;
  - ondersteunt de zorgvrager en naastbetrokkenen doelgericht bij het maken van keuzes;
  - is goed op de hoogte van de materialen en middelen die beschikbaar zijn voor wonen en huishouden;
  - ondersteunt bij wonen en huishouden conform de aanwijzingen van haar leidinggevende/organisatie en de afspraken in het zorgplan;
  - houdt zich nauwgezet aan bestaande protocollen, richtlijnen en (veiligheids)voorschriften van de organisatie.
- De onderliggende competenties zijn: Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Instructies en procedures opvolgen, Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Materialen en middelen inzetten

B1-K1-W2: Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied

Omschrijving

De verzorgende-IG onderkent de eigen kracht en gezondheidstoestand van de zorgvrager en naastbetrokkenen en sluit met haar ondersteuning aan bij de mogelijkheden en de beleving van de zorgvrager en naastbetrokkenen. Zij houdt rekening met de eigen kracht en (medische) voorgeschiedenis van de zorgvrager, diens ervaringsdeskundigheid en met individuele verschillen die de communicatie kunnen beperken. Ze observeert en signaleert continu veranderingen in de gezondheidstoestand en het welbevinden en bespreekt deze met de zorgvrager en/of naastbetrokkenen. Ze controleert zo nodig de vitale functies. Ze rapporteert de bevindingen aan betrokken deskundigen en zet zo nodig vervolgstappen in gang.

Resultaat

De eigen kracht, gezondheidstoestand en het welbevinden van de zorgvrager zijn juist ingeschat en wijzigingen daarin zijn in overleg met de zorgvrager en naastbetrokkenen adequaat verwerkt in de geboden zorg en ondersteuning.

B1-K1-W2: Onderkent de gezondheidstoestand op somatisch en psychosociaal gebied

Gedrag

De verzorgende-IG:

- interpreteert adequaat (non)verbale signalen van zorgvrager en naastbetrokkenen;
- brengt op een zorgvuldige manier de eigen kracht, gezondheidssituatie, de zorgbehoeften en de leefomstandigheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen in kaart;
- maakt effectief gebruik van de mogelijkheden en ervaringsdeskundigheid van de zorgvrager, naastbetrokkenen en/of ervaringsdeskundigen;
- reageert adequaat bij veranderingen in de gezondheid en/of het welbevinden;
- roept tijdig de hulp in van andere zorgverleners;
- rapporteert bevindingen nauwkeurig en volledig in correct Nederlands.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren, Beslissen en activiteiten initiëren

B1-K1-W3: Stelt (mede) het zorgplan op

Omschrijving

De verzorgende-IG stelt zich op de hoogte van de indicatie en/of zorgvraag van de zorgvrager en overlegt met de zorgvrager over de zorg op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied die past binnen de indicatie en/of aansluit bij de zorgvraag. Ze stemt de benodigde zorg af op de inzet en mogelijkheden van naastbetrokkenen. Ze gebruikt de verzamelde gegevens uit de intake om het zorgplan (mede) op te stellen. Zij analyseert de verzamelde gegevens, waaronder overdrachten vanuit andere disciplines, formuleert (mede) zorg- en ondersteuningsdoelen en passende activiteiten en stelt (mede) het zorgplan op. Zij bespreekt het zorgplan met de zorgvrager en naastbetrokkenen en vraagt om instemming. Zij gebruikt het zorgplan voor het maken van haar eigen werkplanning.

* De term zorgplan is een algemene term; in de verschillende branches worden ook andere termen gebruikt, zoals ondersteuningsplan, (zorg-)leefplan, behandelplan.

Resultaat

Er is een vraaggericht zorgplan opgesteld met duidelijke doelen en activiteiten. De zorgvrager, naastbetrokkenen en betrokken zorgverleners stemmen in met de afspraken over de te verlenen zorg. Voor iedereen is duidelijk wie wat doet en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- analyseert nauwkeurig de gegevens uit de intake;
- gebruikt doelbewust de gegevens uit de intake om (mede) het zorgplan op te stellen;
- formuleert duidelijke doelen en activiteiten in samenspraak met zorgvrager en naastbetrokkenen;
- stemt tijdig het zorgplan af met zorgvrager en naastbetrokkenen.

De onderliggende competenties zijn: Overtuigen en beïnvloeden, Formuleren en rapporteren, Analyseren

B1-K1-W4: Biedt persoonlijke verzorging

Omschrijving

De verzorgende-IG ondersteunt de zorgvrager bij persoonlijke verzorging, activiteiten van het dagelijks leven (ADL), opname van voeding en vocht, uitscheiding, uiterlijke verzorging, mobiliteit en waak- en slaapritme. Zij voorkomt zoveel mogelijk (bed)complicaties en ongemakken bij de zorgvrager. Ze is er alert op dat gedrag veroorzaakt kan worden door fysieke problemen of ongemakken. Zij observeert en signaleert veranderingen in gedrag en gezondheid, beredeneert vervolgens welke volgende stappen genomen moeten worden en onderneemt de benodigde stappen.

Ze zorgt ervoor dat de zorgvrager en naastbetrokkenen zoveel mogelijk zelf kunnen doen en vult waar nodig aan. Ze sluit hierbij aan bij de eigen kracht, mogelijkheden en de beleving van de zorgvrager en naastbetrokkenen. Ze ondersteunt de zorgvrager en naastbetrokkenen bij het nemen van keuzes en beslissingen. Ze let op overbelasting van de zorgvrager en naastbetrokkenen en bespreekt zo nodig een andere taakverdeling.

B1-K1-W4: Biedt persoonlijke verzorging

Resultaat

De zorgvrager heeft de ondersteuning gekregen die aansloot bij de situatie van dat moment. De zorgvrager en diens naastbetrokkenen zijn respectvol benaderd en hebben passende ondersteuning ontvangen.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- houdt bij de persoonlijke verzorging actief rekening met mogelijkheden, wensen en gewoonten van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- gaat zorgvuldig om met de eigenheid en privacy van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- motiveert de zorgvrager en naastbetrokkenen doelbewust tot haalbare activiteiten;
- let zorgvuldig op het gedrag en welbevinden van de zorgvrager;
- bespreekt op een duidelijke manier haar bevindingen met de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- informeert betrokkenen volledig en op tijd.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Begeleiden

B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit

Omschrijving

De verzorgende-IG voert in opdracht van een arts of verloskundige verpleegtechnische handelingen -waaronder voorbehouden en risicovolle handelingen- uit binnen haar bevoegdheden en met inachtneming van de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen, procedures en voorschriften. Voordat ze de verpleegtechnische handelingen uitvoert, controleert zij de gezondheidssituatie en de psychische gesteldheid van de zorgvrager. Ze creëert de voorwaarden waardoor ze de verpleegtechnische handelingen optimaal kan uitvoeren. Ze stemt af op de zorgvrager en neemt vooraf en tijdens de uitvoering van de verpleegtechnische handeling(en) angst en onzekerheid weg door uitleg over wat, waarom en hoe ze de handeling(en) uitvoert. Ze observeert, controleert en voorziet in een controlesysteem.

De volgende verpleegtechnische handelingen waaronder voorbehouden handelingen (*) worden door de verzorgende-IG uitgevoerd:

- medicijnen checken, registreren, distribueren, zo nodig controle op inname (volgens zorgplan);
- medicijnen toedienen: oraal, rectaal, vaginaal, via de huid, via de luchtwegen, via de slijmvliezen;
- verzorgen rode en gele wonden;
- zwachteltechnieken toepassen;
- verzamelen van monsters ten behoeve van diagnostiek (steriel en niet-steriel materiaal);
- eerste hulp (somatisch) verlenen bij: verwondingen, vergiftigingen, verstikking, verslikken, en bij ademstilstand en circulatiestilstand;
- een suprapubische katheter verzorgen;
- blaaskatheter en maagsonde observeren en controleren;
- blaasspoeling uitvoeren;
- lichaamstemperatuur beïnvloeden door middel van koude- of warmtebehandeling;
- subcutaan injecteren*;
- intramusculair injecteren*;
- insulinepen hanteren*.

Voor Kraamzorg (KZ) geldt aanvullend:

De volgende verpleegtechnische handeling wordt door de verzorgende IG in de KZ uitgevoerd:

- partusassistentie verlenen

Van de volgende verpleegtechnische handelingen waaronder voorbehouden handelingen (*) dient zij er drie aan te leren:

- een maagsonde inbrengen*
- katheteriseren van de blaas bij vrouwen*
- katheteriseren van de blaas bij mannen*
- PEG-sondevoeding toedienen
- verzorgen van zwarte wonden
- zuurstof toedienen
- toedienen van sondevoeding en voedingspomp bedienen
- verzorgen van een stoma
- tracheacanule en tracheastoma verzorgen

B1-K1-W5: Voert verpleegtechnische handelingen uit

- maag- en darmspoeling uitvoeren*
- stoma irrigeren
- mond- en keelholte uitzuigen

Resultaat

De verpleegtechnische handelingen zijn op een bekwame en professionele manier uitgevoerd volgens de geldende protocollen, wet- en regelgeving en richtlijnen van de organisatie.

Voor Kraamzorg (KZ) geldt aanvullend:
N.v.t.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- is in staat vlot en nauwkeurig te rekenen;
- gebruikt voor het uitvoeren van de verpleegtechnische handelingen materialen en middelen op de juiste manier;
- werkt precies en bekwaam volgens de bekwaamheidseisen, veiligheidsregels en -voorschriften en wettelijke richtlijnen, zoals de wet BIG;
- laat zien dat ze rekening houdt met de specifieke kenmerken van de zorgvrager;
- laat zien dat ze rekening houdt met de beleving van de zorgvrager;
- anticipeert proactief op mogelijke risico's om de kans hierop te verminderen.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

Voor Kraamzorg (KZ) geldt aanvullend:
N.v.t.

B1-K1-W6: Begeleidt een zorgvrager

Omschrijving

De verzorgende-IG begeleidt en stimuleert de zorgvrager bij het handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid op psychosociaal gebied. Zij motiveert de zorgvrager om zoveel mogelijk de regie over zijn eigen leven te voeren en de eigen identiteit en levensinvulling te behouden. Zij vormt zich een beeld van wat er nodig is om het voeren van de eigen regie te faciliteren. Zij biedt ondersteuning waarbij de zorgvrager zichzelf kan zijn door bevestiging van diens eigen identiteit en door het respecteren van diens levensinvulling. Ook begeleidt en stimuleert zij op maatschappelijk gebied. Zij ondersteunt bij praktische zaken, het realiseren van een passende daginvulling of dagbesteding en het opbouwen onderhouden van een sociaal netwerk. Zij betreft en ondersteunt de naastbetrokkenen bij de begeleiding van de zorgvrager. Ook begeleidt ze de zorgvrager bij de verwerking en hantering van de gevolgen van ziekte, beperking of behandeling. Zij biedt in voorkomende gevallen palliatieve en terminale zorg en ondersteuning. Zij herkent emotionele problemen, zoals eenzaamheidsproblematiek en sociale uitsluiting en ondersteunt bij praktische zaken.

Resultaat

De zorgvrager heeft een zo optimaal mogelijke mate van zelfstandig functioneren en kan zoveel mogelijk het eigen leven leiden.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- biedt doelbewust een sturende, motiverende of activerende begeleiding gericht op het handhaven of vergroten van de zelfredzaamheid van de zorgvrager;
- stimuleert de zorgvrager doelbewust om handelingen en activiteiten zoveel mogelijk zelf uit te voeren;
- toont betrokkenheid bij het fysieke en mentale welzijn van de zorgvrager;
- anticipeert adequaat op eigen kracht en mogelijke problemen bij de zorgvrager;
- behandelt de zorgvrager met respect, inlevingsvermogen en geduld;
- vraagt actief naar de participatiebehoefte van de zorgvrager;
- creëert doelbewust in samenspraak met zorgvrager en naastbetrokkenen manieren om de eigen regie van de zorgvrager te optimaliseren;
- geeft passende begeleiding aan naastbetrokkenen.

B1-K1-W6: Begeleidt een zorgvrager

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

B1-K1-W7: Geeft voorlichting, advies en instructie

Omschrijving

De verzorgende-IG geeft vraaggericht voorlichting, advies en instructie ten behoeve van het versterken van de eigen kracht en het behouden of vergroten van de zelfredzaamheid van de zorgvrager, gericht op de mogelijkheden of veranderde (gezins)situatie van de zorgvrager. Indien van toepassing geeft de verzorgende-IG voorlichting en advies over de indicatie. Zij geeft in voorkomende gevallen informatie over ziekten en beperkingen en de gevolgen hiervan voor onder andere de persoonlijke verzorging en de huishoudelijke zorg. Zij geeft onder andere voorlichting en advies over een gezonde leefstijl, veiligheid en hygiëne in huis en het gebruik en de financiering van hulpmiddelen. De verzorgende-IG geeft zo nodig instructies aan de zorgvrager(s) en eventueel de naastbetrokkenen voor het uitvoeren van een handeling of het gebruik van een hulpmiddel. Zij checkt of de informatie en/of instructie begrepen is.

Resultaat

De zorgvrager(s) en naastbetrokkenen zijn beter in staat om te gaan met de gevolgen van ziekten en beperkingen, waardoor de zelf- en/of samenredzaamheid hervonden, vastgehouden of vergroot is.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- kiest voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp en de mogelijkheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- legt onderwerpen duidelijk en correct uit op het kennis- en taalniveau van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- checkt proactief of voorlichting, advies en instructie aansluiten bij de beleving, behoefte en mogelijkheden van de zorgvrager;
- checkt regelmatig of informatie goed is overgekomen.

De onderliggende competenties zijn: Presenteren, Materialen en middelen inzetten, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten

B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties

Omschrijving

De verzorgende-IG signaleert en onderneemt actie bij onvoorziene- en crisissituaties die het gevolg zijn van gedragsproblemen van psychosociale of psychiatrische aard, problemen van somatische aard, grensoverschrijdend gedrag of veroorzaakt worden door calamiteiten. Zij past risicosignalering en preventie toe om zorg te dragen voor de veiligheid van de zorgvrager. Zij grijpt in en past middelen en maatregelen toe volgens afspraken in het zorgplan en de richtlijnen van de organisatie. Zij maakt gebruik van de ervaringsdeskundigheid van naastbetrokkenen. Ze roept de hulp in van collega's of deskundige(n) van andere disciplines. Tijdens een crisissituatie blijft ze in contact met de zorgvrager. Ze zorgt ervoor dat de zorgvrager weet waar hij aan toe is en wat er gaat gebeuren. Achteraf evalueert ze de onvoorziene- en/of crisissituatie met zorgvrager(s), collega's en andere betrokkenen. Zij let op tekenen van overbelasting bij naastbetrokkenen en bespreekt deze.

Resultaat

Onvoorziene- en crisissituaties zijn waar mogelijk voorkomen. Tijdens een onvoorziene en/of crisissituatie is er op professionele wijze gehandeld. Vrijheidsbeperkende middelen zijn zo weinig mogelijk ingezet.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- hanteert consequent haar eigen grenzen en gevoelens tijdens en na een crisissituatie;
- geeft tijdig haar grenzen aan bij onredelijke reacties en/of ongewenst gedrag van de zorgvrager;
- let goed op de (non-)verbale signalen van de zorgvrager(s);
- observeert de zorgvrager systematisch als er signalen zijn van dreigende agressie;
- signaleert tijdig risico's op overbelasting;
- roept tijdig de hulp in van anderen;
- communiceert, ook in onduidelijke of stressvolle situaties, helder en eenduidig met anderen;

B1-K1-W8: Reageert op onvoorziene en crisissituaties

- handelt in onvoorziene- en crisissituaties snel en adequaat volgens de voorgeschreven procedures, wettelijke richtlijnen en afspraken van de organisatie;
- past op een respectvolle en duidelijke manier de uitgangspunten toe die horen bij het terugdringen van dwang en drang;
- bespreekt achteraf op een constructieve manier met de zorgvrager, collega's en andere betrokkenen de crisissituatie.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Aandacht en begrip tonen, Begeleiden

B1-K1-W9: Stemt de zorgverlening af met alle betrokkenen

Omschrijving

De verzorgende-IG stemt af en neemt deel aan voor de afstemming relevante overlegvormen. Zij stemt de werkzaamheden af met collega's onderling en met collega's van andere disciplines, zoals ketenzorg. Daarbij bespreekt zij de verdeling van de taken. Zij houdt rekening met mogelijkheden, eisen, prioriteiten, wensen, behoeftes en verwachtingen van betrokkenen en de daaruit voortkomende consequenties. Met behulp van de uitgewisselde informatie vormt zij een compleet beeld van de zorgverlening. Zij past haar aanpak aan als blijkt dat dit nodig is. Daarnaast bespreekt zij eventuele knelpunten in de werkzaamheden en zoekt naar mogelijkheden deze op te lossen.

Resultaat

Werkzaamheden onderling zijn afgestemd waardoor kwaliteit, continuïteit en eenduidigheid gewaarborgd zijn.

Gedrag

De verzorgende-IG

- voert tijdig en regelmatig overleg met alle betrokkenen;
- bepaalt tijdig in overleg met betrokkenen welke werkzaamheden en activiteiten prioriteit hebben;
- staat open voor meningen, ideeën en feedback van anderen;
- streeft doelbewust naar overeenstemming met betrokkenen;
- kan in gesprekken en tijdens overleg zonder moeite meerdere gespreksdoelen nastreven;
- houdt adequaat rekening met de haalbaarheid van werkzaamheden in tijd en kwaliteit;
- bouwt professioneel aan de onderlinge band en samenwerking.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Plannen en organiseren, Relaties bouwen en netwerken, Overtuigen en beïnvloeden

B1-K1-W10: Evalueert en legt de zorgverlening vast

Omschrijving

De verzorgende-IG evalueert met alle betrokkenen de effecten van de zorgverlening op de gezondheidstoestand, het welbevinden en de veiligheid in relatie tot de door de zorgvrager ervaren kwaliteit van leven en gaat na of de geboden zorg nog aansluit bij datgene wat nodig is. Zij rapporteert bevindingen, bijzonderheden en vervolgspraken in het zorgdossier. Zij evalueert periodiek en aan het einde van het uitvoeringstraject de zorgverlening met alle betrokkenen. Ze verzamelt steeds relevante gegevens voor de evaluatie en analyseert deze. Zij bespreekt de gegevens uit de evaluatie met betrokkenen en vraagt zo nodig door. Zij voert, indien daartoe aanleiding is, in overleg veranderingen door in het zorgplan. Ze schrijft eventueel ook een (eind)evaluatie ten behoeve van ontslag of overdracht naar een andere zorgsetting dan wel voor beëindiging van haar eigen werkzaamheden.

Resultaat

De mate waarin de zorgvrager en naastbetrokkenen het zorgaanbod als effectief en ondersteunend ervaren is vastgesteld en het zorgplan is zo nodig in overleg met betrokkenen bijgesteld. Het zorgdossier is bijgehouden.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- vraagt actief en doelgericht naar de mening van de zorgvrager en naastbetrokkenen;

B1-K1-W10: Evalueert en legt de zorgverlening vast

- luistert aandachtig naar ervaringen, ideeën, behoeften en gevoelens van de zorgvrager en naastbetrokkenen;
- stelt zo objectief mogelijk de mate van tevredenheid van de zorgvrager en naastbetrokkenen over de zorgverlening vast;
- formuleert kernachtig bevindingen in correct Nederlands zodat evaluatiegegevens begrijpelijk en bruikbaar zijn voor betrokkenen;
- stemt manieren om verbeteringen door te voeren of eventuele problemen op te lossen adequaat af met betrokkenen;
- gaat doelbewust na of de betrokkenen tevreden zijn over het evaluatieproces.

De onderliggende competenties zijn: Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Samenwerken en overleggen

B1-K2: Werken aan kwaliteit en deskundigheid

Complexiteit

De verzorgende-IG beschikt over algemene en specialistische kennis die nodig is voor uitoefening van haar werkzaamheden. Zij zorgt er, zelfstandig en in opdracht, voor dat zij zich ontwikkelt op het gebied van kennis en vaardigheden binnen de zorg. Ook biedt zij hierin ondersteuning aan nieuwe collega's die worden ingewerkt en leerlingen die ze begeleidt.

De verzorgende-IG beschikt ook over kennis die nodig is voor de ondersteuning van en het verbindend samenwerken met naastbetrokkenen. Zij is in staat om haar kennis en ervaring te verdiepen en op een betrokken en verantwoorde manier in te zetten om de eigen regie, keuzevrijheid en participatiemogelijkheden van zorgvrager te ondersteunen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De verzorgende-IG werkt zelfstandig aan het bevorderen van de eigen deskundigheid en levert een bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van collega's. Zij werkt mee aan het bevorderen en bewaken van de kwaliteitszorg. Zij is verantwoordelijk voor de eigen deskundigheid, de kwaliteit van haar werkzaamheden en haar eigen loopbaan. Ze is medeverantwoordelijk voor het begeleiden en coachen van nieuwe collega's, stagiaires en vrijwilligers, en voor de professionalisering van het beroep, de positionering van de beroepsgroep en de kwaliteitszorg.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- heeft kennis van kwaliteitszorgsystemen
- heeft kennis van ondernemerschap met betrekking tot de beroepsuitoefening
- heeft kennis van taken en rollen van andere disciplines in de branche en weet wanneer op wie een beroep gedaan kan worden
- kan feedbackvaardigheden toepassen
- kan gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van zorgvragers en naastbetrokkenen
- kan handelen volgens de normen voor verantwoorde zorg
- kan kennis van (beroeps)ethiek en ethische vraagstukken toepassen
- kan reflectievaardigheden toepassen
- kan vergadervaardigheden toepassen
- kan werkbegeleidingsmethodieken toepassen

B1-K2-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid

Omschrijving

De verzorgende-IG werkt aan haar eigen deskundigheid. Zij zorgt ervoor dat zij op de hoogte blijft van maatschappelijke, technologische en vakinhoudelijke ontwikkelingen. Zij leest daarvoor vakliteratuur en volgt bijscholing. Zij gebruikt informatie van de zorgvrager en naastbetrokkenen om haar deskundigheid te vergroten. Ze reflecteert op haar eigen functioneren, vraagt om feedback over haar eigen functioneren en geeft feedback aan anderen. Ze stelt samen met haar leidinggevende een persoonlijk ontwikkelplan op en onderneemt stappen om vakkennis, vaardigheden en beroepshouding te verbeteren.

Zij zorgt ervoor dat ze op de hoogte is van actuele wet- en regelgeving m.b.t. de beroepsuitoefening en van de actuele visie op zorg en welzijn. Ze neemt deel aan inhoudelijke discussies met collega's en anderen over beroepstaken en werkzaamheden. Zo ontwikkelt zij zichzelf en levert zij een bijdrage aan de ontwikkeling van de beroepsuitoefening. Tevens draagt ze de beroeps- en organisatievisie uit naar anderen.

Resultaat

De verzorgende-IG heeft haar persoonlijk ontwikkelplan uitgevoerd waardoor zij haar deskundigheid verder ontwikkeld heeft. Zij is op de hoogte van actuele wet- en regelgeving en de actuele visie op zorg en welzijn. Zij heeft haar deskundigheid gedeeld met collega's.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- verkent actief mogelijkheden om kennis te vergaren, te delen en samen te ontwikkelen;
- haalt doelgericht betekenis uit teksten met hoge informatiedichtheid: zowel mondeling als schriftelijk;

B1-K2-W1: Werkt aan de eigen deskundigheid

- draagt eigen kennis en expertise begrijpelijk over;
  - gebruikt passend taal- en woordgebruik voor de gesprekspartner;
  - gebruikt feedback doelbewust om zich verder te ontwikkelen.
- De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Leren, Formuleren en rapporteren

B1-K2-W2: Werkt samen met andere beroepsgroepen in de zorg

Omschrijving

De verzorgende-IG werkt samen met andere disciplines, zowel binnen als buiten de organisatie. Zij werkt interdisciplinair en verbindend samen met formeel en informeel betrokkenen. Zij schakelt indien noodzakelijk zorgverleners van andere disciplines in volgens afspraken in het zorgplan. Zij stemt de werkzaamheden met hen af en geeft hen de benodigde informatie voor de afstemming van de zorgverlening.

Resultaat

Er is een professionele samenwerking en de integraliteit is gegarandeerd op basis van interdisciplinair en verbindend samenwerken met formeel en informeel betrokkenen.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- zorgt er uit zichzelf voor dat betrokken disciplines over de juiste informatie beschikken;
- raadpleegt tijdig betrokken disciplines;
- draagt op een professionele manier bij aan het maken van de vertaalslag van het advies van de experts (arts, fysiotherapeut) naar het dagelijks leven, de wensen en behoeften van de zorgvrager.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen

B1-K2-W3: Werkt aan bevorderen en bewaken van kwaliteitszorg

Omschrijving

De verzorgende-IG werkt mee aan het verbeteren van de kwaliteit van de beroepstaken en werkzaamheden. Dat doet zij o.a. door te participeren in ontwikkel- of intervisiegroepen en door haar kennis van het vakgebied in te zetten bij verbetertrajecten. Zij let op de kwaliteit van haar werkzaamheden. Zij signaleert en meldt knelpunten.

Resultaat

De verzorgende-IG heeft vanuit haar eigen deskundigheid een bijdrage geleverd aan het bevorderen en bewaken van de kwaliteitszorg.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- is nauwkeurig in het volgen van voorgeschreven protocollen, procedures en wettelijke richtlijnen;
- zet functioneel de eigen expertise in voor het verbeteren van de kwaliteit van de werkzaamheden;
- geeft actief gesignaleerde tekortkomingen in werkwijze door aan de juiste persoon.

De onderliggende competenties zijn: Instructies en procedures opvolgen, Kwaliteit leveren

B1-K2-W4: Begeleidt nieuwe collega's, stagiaires en/of vrijwilligers

Omschrijving

De verzorgende-IG werkt nieuwe collega's in en begeleidt studenten, stagiaires en/of vrijwilligers. Ze kiest in overleg een passende wijze van begeleiden. Zij instrueert hen en geeft aanwijzingen, adviezen en coaching. Ze toont voorbeeldgedrag in zorgrelaties, collegiale relaties en de uitvoering van werkzaamheden. Ze geeft feedback op hun leeractiviteiten, beroepsmatig handelen en voortgang.

Resultaat

De verzorgende-IG heeft er door middel van passende begeleiding voor gezorgd dat de expertise van de nieuwe collega's, stagiair(e)s en/of vrijwilligers optimaal is ingezet.

Gedrag

De verzorgende-IG:

- stimuleert actief nieuwe collega's, studenten en/of stagiaires om zich te ontwikkelen;
- nodigt collega's, studenten, stagiaires en/of vrijwilligers actief uit tot het inbrengen van eigen opvattingen, ideeën en tot het stellen van vragen;
- stemt de begeleiding doelbewust af op diversiteit;
- maakt concrete afspraken over te behalen leerdoelen en resultaten;
- geeft heldere instructies;
- reageert adequaat op non-verbale signalen en op uitingen;
- beoordeelt zo objectief mogelijk het beroepsmatig handelen van studenten en/of stagiaires.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aansturen, Aandacht en begrip tonen, Vakdeskundigheid toepassen

2. Generieke onderdelen

Elke kwalificatie kent - naast (beroepsgerichte) specifieke kwalificatie-eisen - ook generieke kwalificatie-eisen.

Nederlandse taal

Het generieke examenonderdeel Nederlandse taal maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveau Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Rekenen

Het generieke examenonderdeel rekenen maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De referentieniveaus en de kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027879> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Loopbaan en burgerschap

Het generieke examenonderdeel loopbaan en burgerschap maakt deel uit van elke kwalificatie in dit kwalificatiedossier. De kwalificatie-eisen voor dit generieke onderdeel zijn opgenomen in bijlage 1 bij het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB. Deze bijlage is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0027963> en vormt integraal onderdeel van het kwalificatiedossier.

Profieldeel

Brancheverbijzondering 4 Kraamzorg (KZ)

Mbo-niveau

3

Typering van het beroep

De verzorgende-IG in de KZ werkt met zwangeren, barenden, kraamvrouwen en pasgeborenen. De verzorgende-IG biedt kortdurende (basis)zorg en ondersteuning aan de kraamvrouw en biedt assistentie voor, tijdens en na de bevalling.

In de kraamzorg zijn (psychosociale) begeleiding en voorlichting belangrijke taken omdat jonge ouders vaak onzeker zijn en zich gauw zorgen maken om de pasgeborene. In korte tijd moet de verzorgende-IG hen het vertrouwen geven dat ze zelf voor de pasgeborene kunnen zorgen. Zij moet in korte tijd een vertrouwensrelatie opbouwen en zorgen dat haar adviezen worden geaccepteerd. De verzorgende-IG heeft een vraaggestuurde houding, waarbij ze de kraamvrouw ziet als opdrachtgever en het gezin centraal stelt.

Vroegsignalering van risicogezinnen is van groot belang; doorverwijzing is altijd de verantwoordelijkheid van arts of verloskundige.

Beroepsvereisten

Ja

Toelichting beroepsvereisten

De wet BIG

Voor het beroep Verzorgende-IG geldt artikel 34, Algemene Maatregel van Bestuur, besluit 463, waarin de opleidingseisen en het deskundigheidsgebied zijn omschreven. Wie een diploma heeft dat aan de eisen voldoet, heeft recht op het voeren van de beschermde opleidingstitel Verzorgende-IG. Tijdens de opleiding tot verzorgende-IG komen de volgende zorgcategorieën aan de orde, waaronder:

- zwangeren, barenden, kraamvrouwen en pasgeborene;
- zorgvragers met beperkte mogelijkheden tot zelfzorg, op somatisch of psychosociaal gebied
- geriatrie zorgvragers;
- chronische somatisch zieken;
- zorgvragers met een lichamelijke beperking;
- zorgvragers met een verstandelijke beperking;
- revaliderende zorgvragers.

Bron beroepsvereisten

VWS

P4-K1 Bieden van zorg en ondersteuning in de Kraamzorg

Complexiteit

De verzorgende-IG in de KZ beschikt over beroeps- en branchespecifieke kennis en vaardigheden om passende zorg en ondersteuning te bieden aan zwangere, barenden, kraamvrouwen en pasgeborenen in de thuissituatie, het ziekenhuis of een geboortecentrum. Zij maakt onder andere gebruik van kennis van baringsmethoden en vaardigheden zoals het toepassen van begeleidingsmethodieken. Door de combinatie van kennis en vaardigheden, en het gebruiken en combineren van standaardprocedures en -methoden is ze in staat vervroegde partusondersteuning te verlenen, te assisteren bij de partus en passende zorg te bieden aan moeder en kind gericht op het handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid.

De verzorgende-IG in de KZ werkt in laag tot gemiddeld complexe zorgsituaties, maar is ook in staat om in onverwachte en acute situaties assistentie te verlenen in opdracht van de verloskundige. De zorgrelaties zijn kortdurend en ze krijgt te maken met spanningen, tegengestelde belangen en veranderingen in de situatie van de kraamvrouw en/of pasgeborene. In het geval van veranderingen in de situatie handelt zij volgens procedures en maakt een inschatting van de mogelijke gevolgen en risico's van deze verandering.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

P4-K1 Bieden van zorg en ondersteuning in de Kraamzorg

De verzorgende-IG in de kraamzorg biedt zelfstandig of in teamverband zorg en ondersteuning in de kraamzorg. Ze is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden met betrekking tot het assisteren bij de partus en het ondersteunen en begeleiden van de kraamvrouw en naastbetrokkenen. Relevante informatie, die ze tijdens haar werkzaamheden verkrijgt, geeft ze door aan de eindverantwoordelijken. Ze is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden.

Overstijgt een knelpunt haar deskundigheid dan schakelt zij leidinggevende, andere zorgprofessional (bijv. verloskundige) en/of collega's in. In acute of meer complexe situatie kan zij terugvallen op collega's, andere zorgprofessional of leidinggevende.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis over persoonlijke verzorging van de barenden en pasgeborene
- heeft kennis van baringsmethoden
- heeft kennis van branchespecifieke methodieken
- heeft kennis van de pathologie van de bevalling en kraamperiode
- heeft kennis van EHBO en reanimatie bij de pasgeborene
- heeft kennis van fasen van de baring
- heeft kennis van het Landelijk Indicatie Protocol (LIP)
- heeft kennis van ketenzorg
- heeft kennis van kwaliteitskader Vervroegde Partusassistentie
- heeft kennis van multiculturele gezinssituaties en gebruiken
- heeft kennis van protocollen/methoden/richtlijnen t.b.v. zorg voor moeder en kind en partusassistentie
- heeft kennis van relevante ziektebeelden in de KZ gericht op de barenden, de kraamvrouw en de pasgeborene
- kan de hulpvraag methodisch achterhalen (Situation, Background, Assessment, Recommendation (SBAR))
- kan handelen volgens het branchespecifieke kwaliteitskader
- kan handelen volgens patiëntveiligheidswetten, -regels, -richtlijnen en -protocollen
- kan handelen volgens protocollen m.b.t. gezondheid, hygiëne, veiligheid, incidentmeldingen, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch en kostenbewust werken
- kan kennis over borst- en kunstvoeding toepassen
- kan kennis van voorlichting en instructie over borstvoeding en de 10 WHO vuistregels toepassen
- kan onderhandelmethodieken toepassen
- heeft kennis van vroegsignalering

P4-K1-W1 Verleent vervroegde partusondersteuning en assisteert bij partus

Omschrijving

De verzorgende-IG in de KZ biedt continue begeleiding in de vroege fase van de bevalling en begeleiding bij de bevalling, zowel in de thuissituatie als in een geboortecentrum of ziekenhuis. Zij coacht, begeleidt en observeert de zorgvrager vanaf het begin van de bevalling. Zij assisteert de verloskundige of arts tijdens de bevalling, bijvoorbeeld door middel van het organiseren en aanreiken van materialen en middelen of het bellen van een ambulance. Ze onderneemt actie en anticipeert op risicovolle situaties. Zij is bekend met de geldende protocollen en weet instructies uit te voeren tijdens acute situaties. Zij begeleidt de zorgvrager en naastbetrokkenen, bijvoorbeeld door hen gerust te stellen en te begeleiden bij het opvangen van de weeën.

Resultaat

De vervroegde partusondersteuning, partus assistentie en begeleiding zijn op een professionele manier, volgens geldende protocollen, veiligheidsregels, veiligheidsvoorschriften en wet- en regelgeving, uitgevoerd.

Gedrag

De verzorgende-IG in de KZ:

- biedt passende mentale en lichamelijke ondersteuning voor het verloop van de bevalling en het verminderen van angst, onzekerheid en pijn (onder verantwoordelijkheid van de verloskundige);
- voert de begeleiding adequaat uit conform overdracht en belinstructies van de verloskundige;
- neemt tijdig contact op met de verloskundige op basis van de belinstructie, de vooraf afgesproken signalen en op basis van haar kennis van de verschillende fases van de bevalling en over het fysiologisch verloop van de ontsluiting zowel bij de primi als multi;
- kiest de juiste materialen en middelen bij de bevalling;
- gebruikt materialen en middelen efficiënt en zorgvuldig;
- blijft beheerst en effectief werken tijdens een onverwacht pathologisch vervolg van de baring, zoals foetale nood,

P4-K1-W1 Verleent vervroegde partusondersteuning en assisteert bij partus

uitgezakte navelstreng, onverwachte stuitligging, stortbevalling, schouderdystocie, fluxus, reanimatie van de neonaat of een eclamptisch insult;

- voert instructies en aanwijzingen van de verloskundige of arts zorgvuldig uit, ook bij acute situaties tijdens de baring;

- houdt zich, bij het uitvoeren van een partusassistentie en ondersteunen van de zorgvrager en naastbetrokkenen, zorgvuldig aan de voorgeschreven (werk)procedures.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Samenwerken en overleggen, Materialen en middelen inzetten, Instructies en procedures opvolgen, Met druk en tegenslag omgaan, Aandacht en begrip tonen

P4-K1-W2 Biedt zorg aan moeder en kind

Omschrijving

De verzorgende-IG begeleidt en stimuleert de zorgvrager en naastbetrokkenen zowel in de kraamperiode als net daarna bij het handhaven en vergroten van de zelfredzaamheid op psychosociaal en maatschappelijk gebied. Zij ondersteunt hen bij het hanteren van de nieuwe gezinsomstandigheden. Ze begeleidt de zorgvrager en naastbetrokkenen bij het overnemen van de zorg voor de pasgeborene, zoals het voeden van de baby, en let daarbij op signalen van overbelasting. Ze voert controles uit, signaleert eventuele risico's en verwijst dan naar andere disciplines. Ze ondersteunt de zorgvrager en naastbetrokkenen in situaties waarbij de pasgeborene gehandicapt is of een ziekte heeft of waarbij de pasgeborene is overleden. Zij ondersteunt de zorgvrager en naastbetrokkenen ook bij uitgestelde kraamzorg, waarbij de pasgeborene pas na een langere periode in het ziekenhuis naar huis gaat.

Resultaat

Het geestelijke en fysieke herstel van de zorgvrager en de integratie van het kind in het gezin zijn bevorderd. De naastbetrokkenen zijn op passende wijze begeleid.

Gedrag

De verzorgende-IG in de KZ:

- ondersteunt de zorgvrager adequaat bij het steeds meer zelf uitvoeren van handelingen en activiteiten;
- herkent tijdig of er andere disciplines betrokken dienen te worden;
- geeft gerichte adviezen over hoe naastbetrokkenen rekening kunnen houden met hun draagkracht en hoe ze deze kunnen versterken;
- toont haar betrokkenheid bij het fysieke en mentale welzijn van de zorgvrager;
- behandelt de zorgvrager met respect en geduld;
- controleert regelmatig of er aan de verwachtingen en wensen van de zorgvrager en naastbetrokkenen wordt voldaan;
- stelt de tevredenheid zo objectief mogelijk vast.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Ethisch en integer handelen

P4-K1-W3 Geeft informatie en voorlichting gericht op het omgaan met de nieuwe gezinssituatie

Omschrijving

De verzorgende-IG in de KZ observeert hoe de aanpassing aan de nieuwe gezinssituatie verloopt en signaleert mogelijke knelpunten. Zij instrueert de zorgvrager en naastbetrokkenen ten behoeve van het behouden of vergroten van de zelfredzaamheid in de nieuwe gezinssituatie. Zij geeft in voorkomende gevallen informatie over hoe ze de pasgeborene kunnen verzorgen, over voeding, ziekten, complicaties en beperkingen en de gevolgen hiervan voor o.a. de persoonlijke verzorging en de verzorging van de pasgeborene. Zij geeft o.a. voorlichting en advies over een gezonde leefstijl, veiligheid in huis, hulpmiddelen en financieringsvraagstukken. In voorkomende gevallen geeft ze advies over het omgaan met huilgedrag. De verzorgende-IG instrueert in voorkomende gevallen de zorgvrager en eventueel naastbetrokkenen een handeling uit te voeren of een hulpmiddel te gebruiken.

Resultaat

De zorgvrager en haar partner zijn geïnstrueerd, waarbij de verzorgende-IG in de kraamzorg haar communicatie en informatie heeft aangepast aan de mogelijkheden van de zorgvrager en naastbetrokkenen.

Gedrag

De verzorgende-IG in de KZ:

- geeft in voorkomende gevallen duidelijke en correcte informatie over onder andere de navelstreng, voeding en huilgedrag;
- geeft duidelijke voorlichting over borst- en kunstvoeding, zodat de zorgvrager een weloverwogen keuze kan maken;
- controleert regelmatig of informatie goed is overgekomen;
- kiest adequaat voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen en/of instructiematerialen die passen bij het onderwerp en de doelgroep;
- houdt adequaat rekening met de gemoedstoestand van de zorgvrager en haar partner
- gebruikt effectief en doelbewust voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen.

De onderliggende competenties zijn: Presenteren, Materialen en middelen inzetten, Vakdeskundigheid toepassen